

1 Februari 1965

Het College van Kerkvoogden van de Ned. Herv. Gemeente
Kerkstraat 1
A S S E N

Zeer geacht College,

Naar aanleiding van Uw schrijven dd. 8 December 1964, dat tot mijn spijt door de vele werkzaamheden in December en ziekte daarna nog onbeantwoord bleef, bericht ik U het volgende:

in mijn schrijven dd. 25 Augustus verzocht ik U mij afschriften te zenden van de getuigschriften waarop de heer Koch in zijn schrijven van 5 Juli 1964 doelde, met name betreffende de door hem in Duitschland gebouwde orgels, waarbij de Nederlandse instrumenten nog 10-15 jaren ten achter zouden zijn.

dd. 29 September zond de heer Koch een boek met referentie's en afbeeldingen aan Uw College, dat Uw College mij dd. 16 Oktober doorzond ter inzage. De door de hr. Koch toegezonden lijst van referentie's dd. 5 Juli bleek zoekgeraakt te zijn, zodat hij op 29 September nog berichtte doende te zijn afschriften te verkrijgen.

Tot op heden zijn deze afschriften, welke mogelijkerwijs ook betrekking kunnen hebben op de door de hr. Koch aangehaalde instrumenten in Düsseldorf, Vollmarstein en Bochum, welke volgens hem "de laatste nieuwe mechanische orgels" zouden zijn, Uw College nog niet toegezonden.

Bij ampele beschouwingen van het mij toegezonden boek van de Firma Koch, bleken de referentie's voor een zeer groot gedeelte uit persknipsels te bestaan, terwijl de geschreven getuigschriften zijn van Feike Asma (1959 en 1961-1959), van Charles de Wolff (1954), één uit Nijkerkerveen (1954) en één uit Doesburg (1958). Alle dus van oudere datum.

Een schrijven van de R.K. Klokken en Orgelraad dd. 1954 (orgel niet aangegeven) en een schrijven van dezelfde instantie betreffende het orgel te Beltrum (1950) is aan e.v.e.a. toegevoegd. Eveneens van oude datum dus.

De gedrukte Duitse referentie's, vier in getal, zijn alle uit 1954.

Helaas is dan ook tot op heden geen inzicht te verkrijgen in de kwaliteiten van het jongste oeuvre van de orgelmaker Koch. Bovendien zijn de oudere orgels van welke orgelmaker dan ook, geen uitgangspunt voor een beoordeling in het jaar 1965, al mag voorzichtigheidshalve worden opgemerkt, hetgeen reeds door mij in Uw vergadering is neergelegd, dat de vroegere projecten die de heer Koch afleverde in kwaliteit ten achter stonden bij andere orgelmakers.

Het wil mij voorkomen, dat de aangehaalde zinsnede in het schrijven van de Firma Koch, dd. 5 Juli, waarin de orgelbouw in ons land een achterstand van 10 tot 15 jaren wordt aangewreven, aan de werkelijkheid getoetst dient te worden.

Gaarne zou ik U willen voorstellen, teneinde de impasse betreffende de orientatie aangaande de firma Koch te doorbreken, hem te vragen waar zijn werkplaats in Wuppertal is gelegen, of bezoek en bezichtiging van de werkplaats en één of meer vandaaruit gebouwde instrumenten in de omgeving van deze plaats is toegestaan.

Daarbij moet m.i. gedacht worden aan de eventuele mogelijkheid, dezelfde kwaliteit vanuit de werkplaatsen te Apeldoorn te kunnen verwachten, indien inderdaad de Duitse afdeling belangrijk beter werk mocht leveren, teneinde invoerrechten te ontgaan.

Het verwijt aan de Orgelcommissie van de Ned. Herv. Kerk, in zijn schrijven dd. 5 Juli 1964 gedaan, als zou de ontwikkeling op mechanisch-sleepladengebied door deze Commissie bij de Firma Koch zijn tegengegaan, doet de vraag rijzen waarom de vele buiten deze Commissie om gebouwde orgels in andere kerken dan der Hervormden door de hr. Koch van minder kwaliteit worden geacht, dan de Duitse ^{die} instrumenten van zijn afdeling in Wuppertal en juist van deze instrumenten geen beschrijvingen en referentie's ter bestudering zijn ingezonden.

Wat de te bezoeken Nederlandse orgels betreft, moge ik U voorstellen de volgende plaatsen te bezoeken: Lânssendam (bij Voorschoten) Stichting "Hulp en Heil", gebouwd door Flentrop Zaandam, Zuidland Herv. Kerk, gebouwd door Leeflang Apeldoorn, van Vulpenorgel in Rotterdam, Pauluskerk, restauratie's van Bakker en Timmenga in Veenhuizen (stichtingskerk) ev. Oudewater Grote Kerk.

De werkplaatsen zouden eventueel ook bezocht kunnen worden, teneinde een vergelijking te kunnen maken op het gebied van de outillage.

Indien daarbij werken van de fa. Koch gevoegd moeten worden, zal met deze orientatie meer dan één dag gemoeid zijn. De kosten van een dergelijke reis in Nederland begroot ik voor één dag op ongeveer f. 200.- tot f. 250.-, zijnde de reis- en verblijfkosten van Uw afvaardiging en mij.

De kosten van een eventueel bezoek aan Wuppertal en omgeving (zal m.i. 1 dag kunnen zijn) zullen ongeveer gelijk zijn aan die welke in Nederland moeten worden gemaakt.

Indien U een auto ter beschikking kunt stellen, dan zullen ongeveer 7-8 personen hieraan kunnen deelnemen, aangezien ik, buiten mijzelf nog plaats kan bieden aan 3 reizigers.

Vertrouwend U zo breed mogelijk te hebben voorgelicht, wacht ik gaarne Uw decisie, terwijl U mij voor de maand Maart de weersomstandigheden zijn dan gunstiger-enige data kunt voorstellen, waarop de bezoeken kunnen plaats vinden. Daarna zal ik mij met de Nederlandse orgelmakers verstaan, teneinde tijdig toegang tot deze instrumenten te verkrijgen.

Uw berichten met belangstelling tegemoet ziende

met gevoelens van hoogachting,

bijlage: 1 boek Koch retour.